

En grøn fødevarepolitik for Europa

Styrkelse af den europæiske fødevarekultur

(Som vedtaget på De Grønnes Forsamling i Montreuil, Paris, den 9.-12. oktober 2008)

1. Sund og velmagende mad er politisk

Noget af det mest værdifulde, vi har til fælles i Europa, er mangfoldigheden af vores fødevarekulturer. De Grønnes politikker for fødevarekultur understøtter derfor denne arv. Vi ønsker at give folk rundt om i regionerne mulighed for at bevare og nyde sunde, velmagende og lokale madvarer. Dette vigtige politiske mål kræver en koordineret indsats fra den grønne bevægelse for at imødegå en yderligere industrialisering af fiskeri, landbrug og fødevareindustri, de globale fødevaredetailhandlers stærke markedsposition og det alarmerende tab af fødevarernes mangfoldighed, kvalitet og kvantitet, f.eks. gennem overfiskeri af mange fiskebestande.

Fødevareskandaler såsom forurening med dioxin og salmonella og sygdomme som BSE og fugleinfluenza opstod på fabrikslandbrug og truede folkesundheden, fordi dyr og fødevarer i stadig højere grad transporteres rundt i Europa og i verden. Fødevarer fra laboratoriet undergraver landmændenes og forbrugernes tillid til vores fødevarer. EU er under pres fra USA og multinationale selskaber for at tillade fødevarer lavet af genetisk modificerede organismer (GMO'er) og klonede dyr. Men hvis de europæiske landmænd opgav mangfoldigheden i deres egne traditionelle plantesorter og dyreracer, hvis fiskerne udtømte de lokale fiskebestande, så de traditionelle arter ikke længere fandtes, og hvis forbrugerne mistede interessen for at vide, hvad de spiser, ville det ødelægge selve grundlaget for vores fødevarekultur og fødevarerikkerhed.

De Europæiske Grønne kæmper for de europæiske borgeres frihed til at spise, hvad de vil - ikke, hvad fødevareindustrien gerne vil have dem til at købe. Landmændene og forbrugerne har helt klart givet udtryk for, hvad de ønsker. De har afvist brugen af kunstige hormoner i kødproduktionen for flere år siden, og de vil ikke have GMO'er på deres marker og tallerkener i fremtiden. De europæiske borgere foretrækker at vide, hvor deres madretter kommer fra, hvordan dyrene behandles, og hvilke tilsætningsstoffer der kan være blandet i deres mad. De vil gerne vide, at deres fisk kommer fra et veladministreret fiskeri, der ikke skader miljøet. Vi ønsker at styrke denne holdning. Maden er væsentlig for vores liv, sundhed og velvære. Derfor er god mad politisk.

2. At få markederne til at fungere for befolkningen

Politikkerne for grønt landbrug, fiskeri og fødevarer i Europa har til formål at skabe en gensidig ansvarlighed mellem landmænd, fiskere og forbrugere. Vi opfordrer ikke til, at staten skal forvalte fødevaremarkederne. Vi forventer, at EU og medlemsstaterne fastsætter strenge regler for miljømæssigt forsvarlig og socialt retfærdig konkurrence og sikrer, at disse regler overholdes af alle. Vi opfordrer de europæiske beslutningstagere til at tænke globalt og handle europæisk, til at styrke bæredygtige produktionsmetoder samt fornuftige forbrugsvaner - både i og uden for EU. Bedre konkurrenceregler skal sætte en stopper for koncentrationen af

markedsdominans inden for fødevarerektoren og styrke de regionale og lokale markeder. Når der ydes offentlig støtte til landmænd og fødevarerindustri, skal man fortsat kræve bæredygtige og energibesparende metoder gennem hele fødevarerproduktionsprocessen. Importen af fødevarer fra tredjelande skal i princippet opfylde disse betingelser, selv om der er mulighed for midlertidige undtagelser for de mindst udviklede lande. Den offentlige støtte til forbrugerne samt skatte- og afgiftslovgivningen skal tilskynde forbrugerne til at vælge sunde fødevarer (f.eks. frugt og grøntsager) og gøre dem økonomisk tilgængelige for alle uanset uddannelse og socialklasse.

Mange landmænd føler sig fortsat tvunget til at udvide for at bevare deres konkurrenceevne, men andre har opdaget nye metoder til sikring af ejerskab på det lokale marked. Ved at sælge deres produkter som råvarer til et anonymt fødevarermarked har de undergravet deres evne til at forstå, hvad forbrugerne ønsker, og til at tilpasse deres produktion til forbrugernes efterspørgsel. Udvikling af lokale markeder, decentraliseret forarbejdning og direkte samarbejde med forbrugerne giver dem mulighed for at opnå en større merværdi, som kanaliseres tilbage til deres bedrifter og styrker landdistrikternes økonomi i bredere forstand. Dette er vigtigt for at bevare levende og attraktive landdistrikter. Antallet af forbrugere, der foretrækker økologiske og sunde fødevarer og lægger vægt på den geografiske oprindelse og sundhedsegenskaberne, er hastigt stigende. De Grønnes politik for fødevarerkultur fremmer opdagelsen af dette nye markedsejerskab og den gensidige ansvarlighed. Vi får markederne til at fungere for befolkningen.

3. Ændrede regler for bedre fødevarer kvalitet og etisk fødevarerproduktion

En grøn EU-fødevarerpolitik vil ændre på, hvad der er reglen, og hvad der er undtagelsen, når det gælder ægte fødevarer kvalitet. I stedet for at yde støtte til fabrikslandbrug og derefter skulle dække udgifterne til forurenede vand og større sundhedsudgifter bør de mest avancerede bæredygtige metoder blive målestokken for den offentlige støtte. De omfatter økologisk landbrug og andre former for bæredygtige metoder, der bidrager til at bevare biodiversitet og vandressourcer, styrke vekseldriften og jordens frugtbarhed, forebygge oversvømmelser og brande samt reducere drivhusgasserne gennem integration af afgrøde- og husdyrproduktion. Industrielt landbrug og al forarbejdningspraksis, som nu giver anledning til højere sundhedsudgifter for det offentlige (på grund af allergier, lidelser i fordøjelsessystemet og kroniske sygdomme) og udgifter til genoprettelse af miljøet, bør gradvis afskaffes og omstilles til bæredygtig produktion. En grøn fødevarerpolitik omfatter lovgivning til forbedring af dyrevelfærd.

Den fælles fiskeripolitik skal revideres yderligere, således at der ikke længere ydes tilskud til overfiskeri inden for og uden for de europæiske farvande, og fiskere skal have hjælp til at finde andre indtægtskilder, f.eks. gennem omskolingsprogrammer. Destruktive metoder som f.eks. udsmidning af store mængder ganske udmærkede fisk eller anvendelsen af bundtrawl bør forbydes. Endvidere skal markedet ikke længere acceptere ulovligt, urapporteret og/eller ureguleret fanget fisk.

I den grønne fødevarerpolitik kræver vi derfor en fuldstændig integration af politikkerne for landbrug, miljø, folkesundhed og fødevarer kvalitet. Reglerne for fødevarerproduktion bør være baseret på den mest bæredygtige praksis og en lokalt baseret diversificering af fødevarerforædling og markedsføring. Selv om EU i lyset af de gentagne fødevarer skandaler har gjort en betydelig indsats for at opnå bedre fødevarer sikkerhed som følge af udryddelsen af skadelige sygdomme og stoffer fra fødevarer kæden, er disse initiativer ofte blevet udvandet eller forsinket af medlemsstaterne eller undergravet af internationale handelsforhandlinger og frihandelsaftaler inden for WTO.

Indførelsen af en mere miljøvenlig fælles landbrugspolitik i EU betyder, at investeringerne målrettes mod social og miljømæssig infrastruktur samt mod en bæredygtig udvikling af landdistrikterne. Vi står for en veritabel grøn revolution med hensyn til bevidstgørelse og uddannelse af landmænd og forbrugere, en mere decentraliseret fødevarerforædling af høj kvalitet, mindre transport af dyr og markedsføring på nærmarkedet, retfærdig handel og rigtig mærkning af kvalitetsfødevarer.

Kasse 1 Ændring af reglerne - grønne krav

- gradvis afskaffelse af støtte til udvikling af landbrugsindustrien - den offentlige støtte til landmændene skal kædes sammen med en nøje overholdelse af miljø- og fødevarerlovgivningen (ingen brug af farlige pesticider og antibiotika eller vækstfremmere inden for husdyravl, overholdelse af standarderne vedrørende miljø og dyrevelfærd)
- specifik støtte til økologisk og ekstensivt landbrug, herunder infrastruktur til lokal forædling (mindre slagterier og forædlingsanlæg)
- støtte til de fiskerimetoder, der forårsager mindst miljøødelæggelse, samt brugen af forsigtighedsprincippet for at forhindre overudnyttelse
- skatte- og afgiftspolitikker, der støtter brugen af sunde fødevarer (f.eks. frugt og grøntsager) og mindsker brugen af usunde fødevarer (f.eks. med højt sukkerindhold, raffineret korn og mattede fedtstoffer)
- modvirke intensivt landbrug og fabrikslandbrug, herunder fiskeopdræt gennem en konsekvent håndhævelse af lovgivningen om miljø, dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed (princippet om miljøkobling eller krydsoverensstemmelse)
- særlig støtte til landbrugsmetoders ikkemarkedsmæssige funktioner såsom grønne og blå tjenester

4. Integration af politikker - håndhævelse af forsigtighedsprincippet

I De Grønnes landbrugs- og fødevarerpolitikker kræver vi derfor en styrkelse af forsigtighedsprincippet inden for den offentlige fødevarer- og sundhedspolitik - hvilket betyder, at risikoen for folkesundheden som følge af usikre fødevarer skal minimeres og kvaliteten af vores kost forbedres gennem en bæredygtig praksis for fødevarerproduktion. EU bør ikke indskrænke sin fødevarerpolitik til at spore skadelige stoffer i slutningen af produktionsprocessen. Kontrollerbare standarder, der garanterer sunde fødevarer, skal håndhæves hele vejen gennem produktionsprocessen, lige fra dyrkning af afgrøder og foder og produktion af fisk til den endelige forarbejdning, detailsalget og forbruget af fødevarerne. Disse såkaldte procesorienterede standarder er indtil videre kun et krav i EU-lovgivningen om økologisk landbrug. For at styrke fødevarer sikkerheden og fødevarer kvaliteten bør de fremover også anvendes inden for den konventionelle fødevarerproduktion, både fra landbrug, fiskeri og fiskeopdræt.

Denne procesorienterede fremgangsmåde er blevet integreret i EU-reglerne om fødevarerhygiejne. Der er imidlertid en vigtig forskel mellem hygiejne og fødevarer kvalitet. Man skal overholde strenge hygiejneregler i slagterier, ved forarbejdning af kød, fisk, mælk og fødevarer samt på bedrifterne, men de skal være differentierede og tilpasses fleksibelt til de pågældende risici, afstanden mellem producent og forbruger og den nødvendige holdbarhed i forhold til tidsrummet mellem forarbejdning og det endelige forbrug. Selv om de europæiske hygiejneregler sikrer denne fleksibilitet, fortolkes de ofte på en sådan måde, at de passer til storindustriens behov: Den omfattende koncentration af forædlingsenheder, som betyder lukning af mindre slagterier og fjerner eksistensgrundlaget for små malkekvæghold, er ofte den skjulte dagsorden bag fødevarer politikken.

De Grønne i Europa-Parlamentet har fået indført mere fleksible regler for mindre forædlingsenheder, traditionelle produkter og direkte markedsføring. Men de fleste medlemsstater anvender ikke disse regler og skal presses af landmænd og forbrugere til at støtte lokale strukturer. Tag eksemplet med råmælksost: Da det (naturlige) kimalt i mælk på en græsgang i Alperne kan være for højt til, at mælken kan køles i to dage, inden den indsamles og transporteres 100 kilometer til et industrimejeri, kan mælken være bedre egnet til direkte traditionel forarbejdning til råmælksost, hvilket indebærer enklere hygiejnekrav.

Kasse 2 Bæredygtighedsstandarder - grønne krav

- anvende forsigtighedsprincippet gennem hele fødevarekæden og indførelse af klare regler om ansvaret (navnlig vedrørende forurening med kemikalierester og GMO);
- håndhæve standarder, som garanterer fødevarerens sikkerhed uden at begrænse den nødvendige fleksibilitet i gennemførelsen, som er en forudsætning for at opretholde og diversificere den regionale og lokale fødevareproduktion (specifikke hygiejneregler for lokale markeder og mindre forædlingsvirksomheder);
- udvide definitionen af kvalitetsstandarder for at medtage de store forskelle i fødevarekultur og smag (styrkelse af metoder, der kan medvirke til at bevare biodiversiteten og den lokale fødevarekultur);
- ved definitionen af hygiejnestandarder skal der opstilles klare tolerancemargener for de officielle myndigheder og dyrlæger, der kontrollerer disse standarder, for at øge fleksibiliteten og opstille retningslinjer for det enkelte skøn
- i begrænset omfang, og så længe der ikke er tale om nogen direkte sundhedsrisiko, bør reglerne for håndværksprodukter, der markedsføres lokalt, være til forhandling mellem den officielle kontrolmyndighed, forbrugerne og producenten.

5. Udfordring af fødevareindustriens magt

Den globale fødevareindustriens magt er voksende, fordi landbruget bliver mere og mere specialiseret og fremstiller komponenter til fødevarer designet snarere end til sunde madvarer. En stadig større del af vores kost består af forarbejdede fødevarer. Når vi bruger mindre og mindre tid på at tilberede vores mad, indtager vi flere og flere tekniske tilsætningsstoffer såsom konserveringsmidler, emulgatorer, smagsforstærkere og aromastoffer, som fødevareindustrien er afhængig af. Tusindvis af disse ingredienser er tilladte, selv om der mangler toksikologiske undersøgelser af deres potentielt komplekse samspil i vores kroppe. De multinationale aktører i fødevareindustrien har stor indflydelse på beslutningstagningen i de europæiske og internationale instanser, der træffer beslutning om fødevarerstandarder (Codex Alimentarius - en instans, der kontrolleres af WHO og FAO og fødevarerens sikkerhedsmyndigheder). Disse "tekniske" eller "rådgivende" instanser, der skal være uafhængige, men som ofte indhenter erfaringer fra industrien, er ikke underlagt fuld demokratisk kontrol, og deres markedsposition og politiske indflydelse bliver hele tiden styrket.

I De Europæiske Grønnes fødevarerpolitik kræver vi bedre kontrol af fødevareindustrien, og at forbrugerne kan træffe deres valg på et velinformeret grundlag. Det er nødvendigt at informere forbrugerne om virksomheder, der har begået gentagne eller alvorlige overtrædelser af fødevarerens sikkerhedsstandarder (en "sort liste"), at begrænse antallet af tilladte tilsætningsstoffer, sikre fuld mærkning af brugen af disse og at forbedre kontrollen med uønskede stoffer i fødevarerne (pesticider, antibiotika, andre reststoffer). I De Grønnes fødevarerpolitik kræver vi åbenhed på møderne i de rådgivende udvalg i Kommissionen, Den Europæiske Fødevarerens sikkerhedsautoritet (EFSA) og i internationale instanser som Codex Alimentarius eller WTO, herunder offentliggørelse af mindretalsudtalelser. EU bør også åbne

mulighed for, at ikkestatslige organisationer får mulighed for at indklage afgørelserne fra sådanne instanser for domstolene. Globale fødevarevirksomheder forhindrer, at landbrugerne, fiskerne og forbrugerne kan opnå eller betale rimelige fødevarepriser. De bruger deres markedsposition til at hæve forbrugerpriserne i en udstrækning, der ikke kan begrundes med de gennemsnitlige priser ved staldøren, eller de priser, som fiskerne får. For at imødegå tendensen til at monopolisere markederne for landbrugsprodukter skal EU derfor træffe umiddelbare foranstaltninger i henhold til dets konkurrenceregler. Argumentet om, at en global markedsliberalisering vil føre til øget konkurrence, hvorved landbrugere i Nord og Syd sikres en bedre indtægt og forbrugerne mere rimelige priser, er ikke korrekt. Der findes kun omkring 120 fødevareindkøbende virksomheder, der kontrollerer fødevaremarkederne på verdensplan, og de udnytter deres position til at bestemme landmændenes markedsadgang.

6. Mærkning for større åbenhed

For ikke at skabe yderligere forvirring, men sætte forbrugerne i stand til at træffe det rigtige valg, når de køber fødevarer, og for at kunne opbygge markeder for kvalitetsprodukter, er det vigtigt med effektive tilsyn og kontroller samt forståelig mærkning. De nuværende kontrolsystemer er fokuseret på fødevaresikkerhed og omfatter ikke aspekter vedrørende bæredygtighed og en sund fødevarekvalitet. De Grønnes fødevarepolitik vil ændre EU's defensive tilgang til fødevaresikkerhed til en proaktiv tilgang til fødevarekvalitet. Forbrugerne har brug for enkle og relevante oplysninger for at kunne træffe et valg. For at kunne modvirke den nuværende stigning i antallet af overvægtige skal ernæringsdeklarationen på forarbejdede fødevarer være tydelig og forståelig.

De geografiske betegnelser, som EU allerede har indført ved en forordning om fødevarekvalitet, skal ændres, så de kommer til at indeholde mere gennemsigtige oplysninger. Reglerne om beskyttede oprindelsesangivelser, som hænger sammen med kvalitetsstandarder, der forhandles lokalt, bør strammes op for at forhindre vildledning af forbrugerne (f.eks. "regional" ost lavet af importeret mælk). Angivelsen af oprindelsesstedet bør ikke kun omfatte frugt, grøntsager, fisk og oksekød.

Den økologiske fødevaresektor er selvregulerende og har indført høje standarder for kontrol og certificering af økologiske produkter og har udviklet strenge regler for mærkning af både indenlandske og importerede produkter. Denne uafhængighed skal sikres mod forsøg fra industriens eller statens side på at overtage disse funktioner.

Mærkningen af genmodificerede fødevarer bør ske på en sådan måde, at forbrugerne også kan identificere æg, kød og mælk fremstillet på grundlag af genmodificeret foder, inklusive ansvaret for forurening. Mærkningen viser allerede, om fisk er fanget i havet eller er opdrættede, og det overordnede område, de kommer fra, men der skal medtages flere oplysninger som f.eks. miljøpåvirkningen fra fiskeriet, fangstmetoderne samt en status over de vildtlevende fiskebestande (udtømte, rigelige osv.).

Kasse 3 Åbenhed og mærkning

- give forbrugerne væsentlige og relevante oplysninger om et produkts oprindelse og om, hvordan det er fremstillet, gennem en EU-forordning om forbrugeroplysninger (bedre gennemførelse af direktivet om sporbarhed og specifik mærkning);
- stimulere forbrugernes valg af en sund kost (klar og forståelig mærkning på pakken, undervisning i fødevarekultur på skolerne og fødevarer af høj kvalitet i offentlige kantiner).

7. Skabe balance mellem fødevare- og energisikkerhed

Den voksende befolkning på verdensplan og de nye vækstøkonomier i Brasilien, Indien og Kina betyder, at der er en hastigt stigende efterspørgsel efter fødevarer og energi. Samtidig er reserverne af billig mineralolie ved at være udtømt, og grundvandet og biodiversiteten bliver udtømt i mange egne af verden. Med klimaændringerne bliver der stadig større sandsynlighed for dårlig høst og hungersnød. Fisk bliver transporteret over store afstande, før de forbruges. De fanges af og til i Europa og sendes til Kina for at blive forarbejdet, inden de vender tilbage for at blive solgt til slutforbrugere i Europa. Europa importerer også store mængder fisk fra udviklingslandene, hvilket påvirker den lokale, regionale og nationale fødevarerikkerhed. Dette er en sprængfarlig blanding, der fører til økonomiske kriser og geopolitiske konflikter.

EU's nuværende mål for anvendelsen af f.eks. agrobændstoffer - som misvisende kaldes for "biobrændsel" - fører til en ikkebæredygtig anvendelse af jord, vand og energi og skaber en alvorlig risiko for den globale fødevarerikkerhed, særlig i mange udviklingslande, som er afhængige af (importerede) billige fødevarerprodukter, men de højere priser på jord, vand og energi tvinger dem nu til at købe og producere tilstrækkelige fødevarerprodukter til rimelige priser. Det er forkert at insistere på obligatoriske mål for tilsætning af agrobændstof til mineralske brændstoffer, før der er foretaget en mere omfattende miljømæssig og social konsekvensvurdering af fremstilling og import af agrobændstof. Ifølge en nylig undersøgelse fra Kommissionens eget Fælles Forskningscenter fører fremstillingen af agrobændstof ikke til en nævneværdig reduktion af CO₂-emissionerne, men den kan tværtimod øge miljøomkostningerne med 60 mia. euro.

Det stadig større pres på naturressourcerne for at skaffe mad, foder og brændstof skal reduceres betydeligt i henhold til tilstrækkelighedsprincippet. Nordamerika og Europa forbruger i dag 70 % af verdens mineralolie og 40 % af verdens fødevarer, men udgør kun 19 % af verdens befolkning. EU er verdens største importør af landbrugsprodukter og fisk. For at undgå fremtidige konflikter om adgangen til energikilder, vand og jord skal De Grønnes politikker for fødevarer- og energisikkerhed løse problemer med ødsle produktions- og forbrugsmønstre og en ødsel levevis og kræve en mere afbalanceret adgang til fødevarer og energi for alle.

Der forbruges mere energi til produktion af kød end til produktion af afgrøder såsom frugt og grøntsager. Kødforbruget er imidlertid steget over hele verden. Forskellige europæiske sundhedsinstitutter har anerkendt, at europæere i dag forbruger for meget kød. Det har påvirket og påvirker stadig den globale adgang til jord, vand og energi, f.eks. i den brasilianske regnskov, som hurtigt bliver reduceret, til fordel for produktion af soja og majs til den europæiske animalske sektor. De Grønnes fødevarerpolitik har til formål at reducere kødforbruget. Det drejer sig ikke kun om energi, men også om folkesundhed.

Kasse 4 Konkrete foranstaltninger
- Modvirke ineffektivt forbrug for at optimere anvendelsen af knappe naturressourcer såsom energi, vand og jord. Det betyder, at De Grønne også vil tage fat på det ineffektive forbrug af kød, som er syv gange mindre effektivt i forbindelse med areal- og energiudnyttelse sammenlignet med kornforbruget.

8. Retfærdig handel og kvalificeret markedsadgang

Åbningen af landbrugsmarkederne har været Kommissionens mantra gennem mere end et årti nu. Argumentet om, at de sydlige lande kun kan udvikle sig, hvis landbrugsprodukterne kan flyde frit hen over landegrænserne, er i høj grad blevet anfægtet af den brede befolkning. Standarder for retfærdig handel er blevet udviklet nedefra af landbrugere og ikkestatslige udviklingsorganisationer samt forbrugerorganisationer og er nu på vej ind på de større

markeder. I lyset af de fortsatte overtrædelser af menneskerettighederne, ødelæggelsen af regnskovene og udtømningen af vandressourcerne i visse lande for at skabe eksport til EU er Kommissionen nødt til at erkende, at det haster med at indføre De Grønnes princip om kvalificeret markedsadgang, hvilket betyder, at der skal indføres sociale og miljømæssige betingelser og standarder for adgangen til EU, og at dette skal fremmes aktivt ved de internationale handelsforhandlinger.

Den eneste vej ud af dødvandet ved de multilaterale handelsforhandlinger med hensyn til at skabe fødevarer sikkerhed i både Europa og i udviklingslandene er en "kvalificeret beskyttelse af markederne" mod dumping. Antidumpingkriterierne bør omfatte aspekter vedrørende fødevarer sikkerhed, miljø, sociale hensyn, dyrevelfærd og biodiversitet, som formodes at blive anvendt på direkte betalinger inden for EU. Manglende overholdelse af disse standarder bør medføre, at man begynder at opkræve told eller afgifter ved EU's og udviklingslandenes grænser. Denne "indkomst fra kvalificeret beskyttelse" skal føres direkte tilbage til udviklingslandene og anvendes til at støtte projekter for indførelse af de aftalte praksisser og standarder.

Kasse 5

For at opnå en sådan kvalificeret ekstern beskyttelse bør EU:

- *endegyldigt standse enhver form for eksportstøtte til landbrugsprodukter*
- *indgå alliancer med FAO og andre FN-agenturer for at få indgået en multilateral aftale om dette spørgsmål inden for eller uden for WTO*
- *gennemføre tilstrækkeligt effektive grænsekontroller og proceskontroller på oprindelsesstederne for at garantere fødevarer sikkerhedsstandarderne for importerede produkter*
- *reducere den energianvendelse, der falder sammen med vækst i fødevarer og foder, høst, produktion og transport*
- *sikre, at EU-fartøjers fiskeri i udviklingslandenes farvande er bæredygtigt og ligeledes bidrager til udviklingen af et bæredygtigt fiskeri udført af og for lokalsamfundene.*

9. Investering i fremtiden - forbedring af fødevarer forskningen

Landbrugsforskning giver mulighed for innovation og videreudvikling af landbrugs- og fødevarer sektoren. Hidtil har forskningen været styret af doktrinen om intensivering og arbejdskraftbesparende rationalisering inden for alle produktionsområder. Den faglige uddannelse på landbrugsskolerne har fulgt trop. Det har resulteret i en koncentration af færdigheder i maksimering af overskud inden for vareproduktion, som igen har ført til koncentration af landbrugsproduktionen i nogle gunstigt stillede regioner og affolkning af andre. Tilsvarende har forskningen i fiskeri været koncentreret om at fange stadig større mængder fisk, uanset miljøpåvirkningen, hvilket har ført til udsmidning af flere millioner t fisk verden over hvert eneste år.

Ved videreudvikling og innovation inden for fiskeri og landbrug og fødevarer virksomhederne er man nødt til at imødekomme de ændrede krav fra samfundet. Forskning og uddannelse kræver nye mål og skal være fokuseret på bæredygtig produktion på landjorden og til havs samt ændrede forbrugsmønstre i stedet for bioteknologisk intensivering. De mange forskellige tjenester, som samfundet har behov for lige fra kvalitetsfødevarer til naturbevarelse og turisme i landdistrikterne, skal komme til udtryk i forskning og uddannelse.

De Grønnes fødevarer forskningspolitik indeholder derfor prioriteringer for integreret social, miljømæssig og økonomisk forskning, hvor man kigger på forbedring af livscyklussen på alle

produktions- og forbrugsniveauer og fælles landbrug, som følger principperne om tilstrækkelige mængder.

Kasse 6

- I stedet for at koncentrere sig om genteknologi og profitmaksimering til store agroindustrielle virksomheder bør forskningen fokusere på diversificering af beskæftigelse og innovation i landdistrikterne gennem vedvarende energikilder og tilpassede teknologier.

- Der bør lægges særlig vægt på at modernisere økologisk landbrug og landbrug med lave input gennem tilpasset forskning.

- Fokus for fiskeriforskningen bør flyttes fra maksimering af den umiddelbare produktion på bekostning af miljøet til fiskerimetoder, hvor man kun fanger voksne fisk, der kan anvendes, mens alle andre fisk og dyr (hajer, fugle, havpattedyr osv.) får lov til at blive i vandet.

- Uddannelses- og informationsprogrammerne bør være fokuseret på metoder til bæredygtig fødevarerproduktion og markedsføringsstrategier for diversificerede fødevarerprodukter af høj kvalitet.

10. Stof til eftertanke - et bæredygtigt forhold mellem by og land

For at sætte sunde og friske fødevarer tilbage på den politiske dagsorden skal EU omdefinere et bæredygtigt forhold mellem landdistrikter og byområder. Landdistrikterne kan ikke levere sunde og billige fødevarer, hvis byerne fortsætter med at hælde deres stigende mængder af affald og forurenede vand ud i deres bagland, mens borgere i landdistrikterne systematisk forfordes i strukturpolitikkerne.

Fødevarerens kvalitet i EU lider også under en falsk ideologi og gennemførelse af EU's Lissabondagsorden om økonomisk vækst. Samhørighed, konkurrenceevne og bæredygtig udvikling udgør tre uadskillelige mål for fremtidens politikker for udvikling af landdistrikter og byområder.

Samhørighed er ikke kun et spørgsmål om omfordeling af rigdom fra rige til fattige regioner inden for EU. Det betyder, at man skal gøre en indsats for at bidrage til at mindske forskellene mellem regioner.

Konkurrenceevne er ikke kun et spørgsmål om den mest effektive produktionsmetode, de laveste omkostninger og prisen på varer og tjenesteydelser. Det drejer sig også om kvalitet, oprindelse og indvirkningen på beskæftigelsen. I EU's landbrugspolitikker bør man derfor skelne mellem de landbrug og virksomheder, der opererer på lokalt eller regionalt niveau, og dem, der opererer på europæisk plan eller verdensplan.

Bæredygtighed drejer sig ikke kun om at bevare naturressourcerne, men også om omhyggelig anvendelse og behandling af jord, vand, biodiversitet og andre fælles aktiver. Det omfatter også en garanti for social kontinuitet og de lokale økonomiers levedygtighed på længere sigt.

For at gøre den nye politik for fødevarerens sikkerhed i landdistrikter og byer til en succes bør EU, de nationale regeringer og civilsamfundet udarbejde en ny social kontrakt. De offentlige midler bør ledsages af energi og ressourcer fra den private sektor og frivillige organisationer. Befolkningen i landdistrikterne bør inddrages aktivt i gennemførelsen af programmer til udvikling af landdistrikterne.

Kasse 7

For at opnå merværdi inden for landbruget og for at udvikle markeder for kvalitetsbetonede landbrugsprodukter:

- Skal de offentlige midler flyttes fra markedsintervention og kanaliseres over i fremme af infrastruktur i landdistrikterne, hvor man støtter lokale og regionale kvalitetsprodukter, investeringer i dyrevelfærd, bevaring af biodiversitet og fødevarer sikkerhed.
- Skal der ske en omlægning til miljøvenligt landbrug med lave restværdier for forurenende stoffer og ressourcebesparende produktionsmetoder (energi, vand, gødning, kemikalier osv.).
- Skal økologisk landbrug støttes med offentlige midler til omlægning af jorden og til markedsføring i skoler, hospitaler og offentlige kantiner; økologisk baby mad bør gøres til normen.
- Skal tilskud, der fører til overfiskeri, omlægges for at fremme mere selektive fiskeredskaber og for at nedbringe EU-flådernes kolossale overkapacitet, så de passer til fiskebestandene.